

Det Anarkistiska Biblioteket

Minoriteter kontra majoriteter

Emma Goldman

Emma Goldman
Minoriteter kontra majoriteter
1911

[https://pzacad.pitzer.edu/Anarchist_Archives/goldman/aando/
minoritiesandmajorities.html](https://pzacad.pitzer.edu/Anarchist_Archives/goldman/aando/minoritiesandmajorities.html)

sv.anarchistlibraries.net

1911

MINORITETER KONTRA MAJORITETER

Om jag skulle ge en sammanfattning av vår tids tendens skulle jag säga: "Kvantitet". Mängden, massandan, dominerar överallt och förstör kvalitén. Hela vårt liv - produktion, politik och utbildning - vilar på kvantitet, på antal. Arbetaren som en gång i tiden var stolt över sitt arbetes noggrannhet och kvalitet har ersatts av hjärnlösa, inkompetenta automater, som producerar enorma mängder av saker som är värdelösa för dem själva och i allmänhet skadliga för resten av mänskligheten. I stället för att öka livets bekvämligheter och fred har kvantiteten bara ökat människans börda.

I politiken är det bara kvantitet som räknas. I proportion till ökningen av kvantiteten har dock principer, ideal, rättvisa och rättfärdighet helt och hållet överskuggats av antalet. I kampen om överlägsenhet överträffar de olika politiska partierna varandra i knep, bedrägeri, list och skumma intriger, i förvisning om att den som lyckas är säker på att bli hyllad av majoriteten som segrare. Det är den enda guden - framgång. Vilken kostnad, vilket fruktansvärt pris för karaktären, är ointressant. Vi har inte långt att gå för att söka efter bevis för att verifiera detta sorgliga faktum.

Aldrig tidigare har korruptionen, den fullständiga rötan i vår regering stått så grundligt avslöjad; aldrig tidigare har det amerikanska folket ställts ansikte mot ansikte med Judas-naturen hos detta politiska organ, som i årtal har hävdats att det är helt oantastligt, att det är vår institutions stöttepelare, den sanna beskyddaren av folkets rättigheter och friheter.

Men när detta partis brott blev så skamlösa att till och med de blinda kunde se dem, behövde det bara samla sina hantlangare och dess överhöghet var säkrad. På så sätt beslutade offren själva, som lurats, förråts och kränkts hundra gånger, inte mot utan till förmån för segraren. Förvirrade frågade de få hur majoriteten kunde förråda den amerikanska frihetens traditioner? Var fanns deras omdöme, deras förmåga att resonera? Just det, majoriteten kan inte resonera, den har inget omdöme. Majoriteten saknar helt och hållet originalitet och moraliskt mod och har alltid lagt sitt öde i andras händer. Oförmögen att ta ansvar har den följt sina ledare till och med in i fördärvet. Dr Stockman hade rätt: "De farligaste fienderna till sanning och rättvisa bland oss är de kompakta majoriteterna, den förbannade kompakta majoriteten". Utan ambitioner eller initiativ hatar den kompakta massan ingenting så mycket som innovation. Den

har alltid motsatt sig, fördömt och jagat innovatören, pionjären av en ny sanning.

Vår tids ofta upprepade slogan är, bland alla politiker, inklusive socialisterna, att vår tid är individualismens och minoritetens tid. Endast de som inte undersöker ytan kan förledas att tro på denna uppfattning. Har inte ett fåtal samlat världens rikedomar? Är de inte herrarna, de absoluta kungarna över situationen? Deras framgång beror emellertid inte på individualism utan på massans tröghet, feighet och totala underkastelse. Den senare vill bara domineras, ledas, tvingas. När det gäller individualismen har den inte vid någon tidpunkt i mänsklighetens historia haft mindre möjligheter att komma till uttryck, mindre möjligheter att hävda sig på ett normalt och sunt sätt.

Den enskilda pedagogen med ett uppriktigt syfte, konstnären eller författaren med originella idéer, den oberoende forskaren eller upptäcktsresanden, de kompromisslösa pionjärerna för sociala förändringar pressas dagligen mot väggen av män vars lärdom och kreativa förmåga har blivit skröpliga med åldern.

Pedagoger av Ferrers typ tolereras ingenstans, medan dietisterna av lättuggad mat, à la professorerna Eliot och Butler, är de framgångsrika förevidade av en tidsålder av icke-subjekt, av automater. I den litterära och dramatiska världen är Humphrey Wards och Clyde Fitches massans idoler, medan få känner till eller uppskattar skönheten och genialiteten hos en Emerson, Thoreau, Whitman, en Ibsen, en Hauptmann, en Butler Yeats eller en Stephen Phillips. De är som ensamma stjärnor, långt bortom massans horisont.

Förläggare, teaterchefer och kritiker frågar inte efter den kvalitet som är inneboende i den skapande konsten, utan om den kommer att få en bra försäljning, om den kommer att passa folkets smak? Tyvärr är denna smak som en soptipp; den uppskattar allt som inte kräver någon mental maskering. Därför utgör det medelmåttiga, det vanliga, det banala den huvudsakliga litterära produktionen.

Behöver jag säga att vi inom konsten konfronteras med samma sorgliga fakta? Man behöver bara inspektera våra parker och gator för att inse hur avskyvärd och vulgär konstproduktionen är. Det är säkert så att ingen annan än en majoritets smak skulle tolerera en sådan skymf mot konsten. De statyer som

infiltrerar de amerikanska städerna är falska i sin utformning och barbariska i sitt utförande, och de har lika mycket att göra med den sanna konsten som en totem med en Michael Angelo. Ändå är det den enda konst som lyckas. Det sanna konstnärliga geniet, som inte vill anpassa sig till accepterade föreställningar, som utövar originalitet och strävar efter att vara trogen mot livet, lever en obskyr och eländig tillvaro. Hans verk kan en dag bli en mobbens modefluga, men inte förrän hans hjärteblod har förbrukats; inte förrän vägvisaren har upphört att vara, och en skara av en ideallös och visionslös mobb har dödat mästarens arv.

Det sägs att dagens konstnär inte kan skapa eftersom han som Prometheus är bunden till den ekonomiska nödvändighetens klippa. Detta gäller dock för konst i alla tider. Michael Angelo var beroende av sitt skyddshelgon, inte mindre än dagens skulptör eller målare, förutom att konstkännare på den tiden var långt borta från den galna massan. De kände sig hedrade över att få lov att tillbe vid mästarens helgedom.

Vår tids konstbeskyddare känner bara till ett kriterium, ett värde, nämligen dollarn. Han bryr sig inte om kvaliteten på ett stort verk, utan om den mängd dollar som köpet innebär. Finansmannen i Mirbeaus Les Affaires sont les Affaires pekar på en suddig färgsättning och säger: "Se hur stort det är, det kostade 50 000 franc." Precis som våra egna parvenus. De fantastiska belopp som betalas för deras stora konstupptäckter måste kompensera för deras fattiga smak.

Den mest oförlåtliga synden i samhället är tankens oberoende. Att detta är så fruktansvärt tydligt i ett land vars symbol är demokrati är mycket betecknande för majoritetens enorma makt.

Wendell Phillips sade för femtio år sedan: "I vårt land av absolut, demokratisk jämlikhet är den allmänna opinionen inte bara allsmäktig, den är allestädes närvarande. Det finns ingen tillflykt från dess tyranni, det finns inget gömställe för dess räckvidd, och resultatet är att om du tar den gamla grekiska lyktan och går runt och letar bland hundra, kommer du inte att hitta en enda amerikan som inte har, eller som inte tror att han åtminstone har, något att vinna eller förlora i sin ambition, sitt sociala liv eller sin affärsverksamhet, från den goda opinionen och rösterna från dem som finns runt omkring honom. Och följden är att i stället för att vara en massa individer, där var och en utan rädsla

förintare av individualitet, av fria initiativ och av originalitet. Jag tror därför med Emerson att ”massorna är grova, lama, skadliga i sina krav och sitt inflytande, och behöver inte smickras utan skolas”. Jag vill inte ge dem något, utan jag vill borra, dela upp och bryta upp dem och dra ut individer ur dem. Massor! Katastrofen är massorna. Jag vill inte ha någon massa alls, utan endast hederliga män, vackra, ljuvliga och fulländade kvinnor.”

Med andra ord kommer den levande, vitala sanningen om socialt och ekonomiskt välbefinnande att bli verklighet endast genom intelligenta minoriteters iver, mod och kompromisslösa beslutsamhet, och inte genom massan.

uttrycker sin egen övertygelse, är vi som nation jämfört med andra nationer en massa fegisar. Mer än något annat folk är vi rädda för varandra.” Uppenbarligen har vi inte kommit särskilt långt från det tillstånd som Wendell Phillips stod inför.

I dag, liksom då, är den allmänna opinionen en allestädes närvarande tyrann; i dag, liksom då, representerar majoriteten en massa fegisar, villiga att acceptera honom som speglar deras egen själ och sinnesfattigdom. Detta förklarar den exempellösa uppkomsten av en man som Roosevelt. Han förkroppsligar det allra värsta elementet av pöbelpsykologi. Som politiker vet han att majoriteten inte bryr sig om ideal eller integritet. Vad den längtar efter är att visa upp sig. Det spelar ingen roll om det handlar om en hundutställning, en prismatch, lynchningen av en ”nigger”, gripandet av någon småbrottsling, bröllopsexpositionen av en arvtagerska eller en före detta presidents akrobatiska konster. Ju mer ohyggliga de mentala förvrängningarna är, desto större är massans glädje och bravos. På så sätt fortsätter Roosevelt, fattig på ideal och vulgär i själen, att vara dagens man.

Å andra sidan hånas män som står högt över sådana politiska pygméer, män med förfining, kultur och förmåga, till tystnad som mesar. Det är absurd att hävda att vår tid är individualismens era. Vår tid är bara en mer gripande upprepning av det fenomen som finns i hela historien: varje ansträngning för framsteg, för upplysning, för vetenskap, för religiös, politisk och ekonomisk frihet, utgår från minoriteten och inte från massan. I dag, som alltid, är det fåtalet missförstådda, förföljda, fängslade, torterade och dödade.

Den broderskapsprincip som förklarades av agitatorn i Nasaret bevarade livsgrodden, sanningen och rättvisan, så länge den var ett fyrlyjus för ett fåtal. I det ögonblick majoriteten tog den i besittning blev denna stora princip en shibboleth och en förebådade av blod och eld, som spred lidande och katastrof. Attacken mot Roms allmakt, som leddes av de kolossala figurerna Huss, Calvin och Luther, var som en soluppgång mitt i nattens mörker. Men så snart Luther och Calvin blev politiker och började tillgodose de små makthavarna, adeln och pöbelandan, äventyrade de reformationens stora möjligheter. De vann framgång och majoriteten, men denna majoritet visade sig inte mindre grym och blodtörstig i förföljelsen av tanken och förnuftet än det katolska monstret. Ve kättarna, minoriteten, som inte ville böja sig för dess dikta. Efter oändlig iver, uthållighet och uppoffringar är det mänskliga sinnet äntligen befriat från den

religiösa fantomen; minoriteten har gått vidare på jakt efter nya erövringar, och majoriteten släpar efter, handikappad av en sanning som blivit falsk med åldern.

Politiskt sett skulle mänskligheten fortfarande befinna sig i det mest absoluta slaveri, om det inte vore för John Balls, Wat Tylers, Tells, de otaliga individuella jättarna som kämpade tum för tum mot kungars och tyranners makt. Utan enskilda pionjärer skulle världen aldrig ha skakats till sina rötter av den enorma vågen, den franska revolutionen. Stora händelser föregås vanligen av till synes små saker. Camille Desmoulins vältalighet och eld var som en trumpet framför Jericho, som raserade Bastiljen, detta emblem för tortyr, övergrepp och skräck, till grunden.

Alltid, under alla tider, var det fåtaliga folket som var fanbärare för en stor idé, för en befriande strävan. Det är inte så med massan, vars tyngd av bly inte låter den röra sig. Sanningen av detta bekräftas i Ryssland med större kraft än någon annanstans. Tusentals liv har redan slukats av den blodiga regimen, men monstret på tronen är inte lugnat. Hur är något sådant möjligt när idéer, kultur, litteratur, när de djupaste och finaste känslorna suckar under järnorket? Majoriteten, den kompakta, orörliga, sömniga massan, den ryska bonden, tror fortfarande, efter ett århundrade av kamp, av uppoffringar, av oräkneligt elände, att det rep som stryper ”mannen med de vita händerna” ger tur.

I den amerikanska frihetskampen var majoriteten inte mindre än en stötessten. Än i dag förnekas och säljs Jeffersons, Patrick Henrys och Thomas Paines idéer av deras efterkommande. Massan vill inte ha någon av dem. Den storhet och det mod som dyrkades i Lincoln har glömts bort hos de män som skapade bakgrunden till den tidens panorama. De svarta männens sanna skyddshelgon representerades av den handfull kämpar i Boston, Lloyd Garrison, Wendell Phillips, Thoreau, Margaret Fuller och Theodore Parker, vars stora mod och robusthet kulminerade i den dystra jätten John Brown. Deras outtröttliga iver, deras vältalighet och uthållighet underminerade sydstatsherrarnas fäste. Lincoln och hans hantlangare följde först när avskaffandet hade blivit en praktisk fråga som alla erkände som sådan.

För ungefär femtio år sedan dök en meteorliknande idé upp på världens sociala horisont, en idé som var så långtgående, så revolutionerande, så allomfattande att den spred skräck i tyrannernas hjärtan överallt. Å andra sidan var

den idéen en budbärare av glädje, uppmuntran och hopp för miljontals människor. Pionjärerna kände till svårigheterna på sin väg, de kände till motståndet, förföljelsen, de svårigheter som skulle möta dem, men stolta och orädda började de sin marsch framåt, alltid framåt. Nu har denna idé blivit en populär slogan. Nästan alla är socialister i dag: den rike mannen, liksom hans fattiga offer; upprätthållarna av lag och ordning, liksom deras olyckliga syndare; fritänkaren, liksom den som upprätthåller religiösa osanningar; den fashionabla damen, liksom skjortblusflickan. Varför inte? Nu när sanningen för femtio år sedan har blivit en lögn, nu när den har blivit avklippt från all sin ungdomliga fantasi och berövats sin kraft, sin styrka, sitt revolutionära ideal - varför inte? Nu när den inte längre är en vacker vision utan en ”praktisk, genomförbar plan” som vilar på majoritetens vilja, varför inte? Politisk list sjunger alltid massans lovsång: den fattiga majoriteten, den upprörda, den misshandlade, den gigantiska majoriteten, om den bara ville följa oss.

Vem har inte hört denna melodi förr? Vem känner inte till denna ständigt återkommande refräng från alla politiker? Att massan blöder, att den blir bestulen och utnyttjad vet jag lika väl som våra röststugare. Men jag insisterar på att det inte är en handfull parasiter, utan massan själv som är ansvarig för detta fruktansvärda tillstånd. Den klamrar sig fast vid sina herrar, älskar piskan och är den första som ropar ”Korsfäst!” så fort en protesterande röst höjs mot den kapitalistiska auktoritetens eller någon annan förfallen institutions helighet. Men hur länge skulle auktoriteten och privategendomen kunna existera om inte massan var villig att bli soldater, poliser, fångar och bödlar. De socialistiska demagogerna vet detta lika väl som jag, men de upprätthåller myten om majoritetens dygder, eftersom deras livsplan innebär att makten ska bestå. Och hur skulle den senare kunna förvärvas utan antal? Ja, auktoritet, tvång och beroende vilar på massan, men aldrig frihet eller individens fria utveckling, aldrig födelsen av ett fritt samhälle.

Det är inte för att jag inte känner med de förtryckta, de arvlösa på jorden, inte för att jag inte känner till skammen, skräcken och förnedringen i det liv som dessa människor lever, som jag förkastar majoriteten som en skapande kraft för det goda. Åh, nej, nej! Utan för att jag så väl vet att den som kompakt massa aldrig har stått för rättvisa eller jämlikhet. Den har undertryckt den mänskliga rösten, förtryckt den mänskliga andan och kedjat fast den mänskliga kroppen. Som en massa har dess mål alltid varit att göra livet enhetligt, grått och monotont som öknen. Som en massa kommer den alltid att vara en